

<b>ATÖLYEDE İSG TALİMATLARI</b>	<b>Doküman No:</b>	İSG-T15
	<b>Revizyon No:</b>	00
	<b>Yürürlük Tarihi:</b>	01.09.2012
	<b>Revizyon Tarihi:</b>	-
	<b>Sayfa Sayısı:</b>	4

İşyerlerinden elde edilen tecrübelerle göre, kazaların büyük çoğunluğu insan hatalarından ileri gelmektedir. Atölyedeki insan kaynaklı kazaları önlemek ve onlardan korunmak için aşağıda yer alan konulara dikkat edilmelidir.

#### **Kişisel Unsurlar**

- a)** İşe dinlenmiş ve zinde olarak gelinmeli, gece geç saatlere kadar oturulmamalı, uykusuzluğun ertesi gün iş kazasına neden olabileceği unutulmamalı,
- b)** Kullanılması bilinmeyen ve yetkiniz olmayan tesisat ve makinalar ile çalışılmamalı ve kurcalanmamalı,
- c)** İş başında dikkatli ve uyanık bulunmalı, kullanılan ilaçların yan etkileri gözetilmeli,
- d)** Psikolojik olarak üzüntülü ve sinirli olma durumları gözetilmeli (bekleme veya rapor alma),
- e)** Çalışanlar her zaman birbirine yardıma hazır ve uyum içinde olmalı,
- f)** İş başında, şaka, oyun ve sakıncalı hareketler yapılmamalıdır.

#### **Atölyede Temel Güvenlik Kuralları**

1. Atölyelerin temiz ve düzenli olması,
2. Dikkatli ve usulüne uygun çalışma yapılması,
3. Uygun çalışmayan aletler, operatörlerin zaman kaybını artırdığından zamanında ayar, bakım ve tamir görmüş olmalı,
4. Uygun giyim ve Kişisel Koruyucu Donanım kullanımı ile vücut korunmalı,
5. Daha güvenli bir çalışma ortamı ve depolama alanlarına kolay ulaşım için taşıma yolları açık bulundurulmalı,
6. Malzeme ve işçilerin düzgün hareketine izin verecek şekilde geçit ve koridorlar engellerden arındırılmalı, iş bitiminde gereksiz malzemeler beklenmeden yerlerine kaldırılmalı,
7. Tüm elektrikli aletlerin (su sebili, buzdolabı, ısıtıcı gibi yardımcı araçlar dahil) gövde koruma topraklamaları olmalı ve bunlar kontrolü yapılmış bir topraklama hattı ile ilişkilendirilmiş olmalı,

<b>ATÖLYEDE İSG TALİMATLARI</b>	<b>Doküman No:</b>	İSG-T15
	<b>Revizyon No:</b>	00
	<b>Yürürlük Tarihi:</b>	01.09.2012
	<b>Revizyon Tarihi:</b>	-
	<b>Sayfa Sayısı:</b>	4

### **Atölyede Uygun Çalışma**

- a)** Her türlü işlem öncesi çalışanın dikkatini toparlaması gerekir. Zira iş kazaları genelde dikkatsizlik veya dalgınlık sonucu olur. Çalışan daima uyanık ve tedbirli olmalı,
- b)** Eğitim veya kullanım sorumlusundan izin alınmadıkça herhangi bir tezgah çalıştırılmamalı,
- c)** İş parçasının veya kalıbın emniyetli ve sıkı bağlanıp bağlanmadığı mutlaka kontrol edilmeli,
- d)** Kaldırıp bağlanması güç kalıplar gerekli yardım alınmadıkça ferdi olarak kullanılmamalı,
- e)** Bakım-onarıma alınmış tezgahların koruyucu kapakları çalışma öncesi mutlaka yerlerine takılmalı,
- f)** Çalışır durumdaki bir tezgahın temizlik, bakım veya onarımı aynı anda yapılmamalı,
- g)** Aynı tezgahta birden fazla kişi çalışırken tezgahın kontrolü bir kişi tarafından yapılmalı,
- h)** Ara paydoslarında veya çalıştırılmaması gerektiği zamanlarda tezgahlar çalıştırılmamalı,
- i)** Elektrik şalteri kapalı durumda bile olsa tezgah tamamıyla durmadıkça terk edilmemeli,
- i)** Çalışır durumdaki tezgah, el veya gövde ile durdurulmamalı,
- j)** Kullanılan tezgahın çevredekilere etkileri (korkuluk, kaynak paravanı vb.) gözetilmeli,
- k)** Takımlar tezgah üzerine rasgele bırakılmamalı ve malzemeler zamanında depoya kaldırılmalı,
- l)** Her aletin alet tahtası üzerine şekli çizilmelidir. Bu düzenli bir alet edevat düzeni sağlar ve eğer bir alet kaybolursa kolayca farkına varılır.
- m)** Her tezgah yapıma amacına uygun şekilde ve emniyetli devirlerde kullanılmalı, çalışırken çevre emniyeti de gözetilmeli, gerektiğinde fiziki bariyerler kullanılmalı,
- m)** Çalışma düzenine uymayan (dikkat çekici hareketler) davranışlarda bulunulmamalı, diğer çalışanlar rahatsız edilmemeli ve onların ilgisi dağıtılmamalıdır.

### **Atölyede Giyim Kuşam**

- a)** Çalışmaya başlanmadan önce, vücuda uygun, kısa kollu veya kolları sıvanmış temiz iş elbisesi giyilmeli,
- b)** Dönen parçalara takılarak ölümcül sonuçlar doğurabilecek kravat, boyun bağı vs. takılmamalı,
- c)** Bol, yırtık ve saçaklı elbiseler iş yaparken giyilmemeli,
- d)** İşin gereğine göre kişisel koruyucular (yüz siperi, gözlük, maske, eldiven vb.) kullanılmalı,
- e)** Yüzük, saat, bilezik, kolye vb. eşyalar çalışmaya başlanmadan önce mutlak suretle çıkartılmalıdır.

<b>ATÖLYEDE İSG TALİMATLARI</b>	<b>Doküman No:</b>	İSG-T15
	<b>Revizyon No:</b>	00
	<b>Yürürlük Tarihi:</b>	01.09.2012
	<b>Revizyon Tarihi:</b>	-
	<b>Sayfa Sayısı:</b>	4

### **Elektriksiz Aletlerde İş Güvenliği**

Elektriksiz el aletleri, iş yerlerinde elektrikli alet ve makineler dışında el becerisine dayalı olarak kullanılan aletlerdir. Atölyelere kullanılan belli başlı el aletleri şunlardır:

- a) Kesici ve aşındırıcı aletler:** Metal ve ağaç iş parçalarının işlenmesi ve kesilmesi işlemlerinde kullanılan aletlerdir (**Testereler:** Demir ve ağaç testereleri; **Makaslar:** El, kol ve kollu tezgah makasları, **Keskiler:** Düz, tırnak, yan, saplı ve kaynak kesikleri, bıçkılar, baltalar vb.), **Eğeler,**
- b) Dövme aletleri:** İş parçalarının imalatı veya tamiratı sırasında darbe işlemini yapan saplı aletlerdir (keser, çekiç, balyoz vb.)
- c) Sıkıştırma aletleri:** İş parçalarının işlenmesi, birleştirilmesi, bükülmesi gibi işlemlerde sıkıştırma görevini yapan aletlerdir (mengeneler, işkenceler vb.)
- d) Ölçme, kontrol ve markalama aletleri:** (Şerit metreler, mastarlar, zımbalar vb.)

### **Eğle ile Çalışma**

- a)** Eğleme esnasında parçanın çalışan üzerine düşmemesi için iş parçası mengeneyle iyice bağlanmalıdır,
- b)** Eğle sağ el ile tutulur (bu elin dört parmağı alttan, başparmağı da üstten olmak üzere eğle sapı kuvvetlice tutulduktan sonra eğenin dişli kısmı iki el yardımıyla sürtülür),
- c)** Eğlemede, kolların çabuk yorulmaması için vücudun hareketi kolların ritmine uydurulur,
- d)** Daima saplı eğle kullanılır,
- e)** Eğlemede ellerin mengene ağızlarına çarpmamasına dikkat edilir,
- f)** Eğle talaşlarının göze gelmemesi için üfleyerek değil, fırça ile temizlenir,
- g)** Eğle mengenede bağlı olan iş parçasının üzerinde bırakılmaz,
- h)** Eğeler sertleştirilmiş metalden yapıldığı için çok kırılabilir olup çarpıldığında kırılarak kopan parça bir kazaya sebep olabileceğinden darbeli çalışmalardan kaçınılmalıdır.

### **El Testeresi ile Çalışma**

- a)** Testere ileri sürülürken iş parçasına bastırılır, geri çekerken serbest bırakılır, zorlama yapılmaz

<b>ATÖLYEDE İSG TALİMATLARI</b>	<b>Doküman No:</b>	İSG-T15
	<b>Revizyon No:</b>	00
	<b>Yürürlük Tarihi:</b>	01.09.2012
	<b>Revizyon Tarihi:</b>	-
	<b>Sayfa Sayısı:</b>	4

(testereyi hızlı sürmek sadece onun körlenmesine yol açar),

**b)** Elle kesmede uygun hız dakikada 40-50 gidiş-geliştir,

**c)** Testere laması eğilmeye ve bükülmeye fazla dayanıklı değildir. Bu yükler altında aniden kırılarak eli yarayabilir.

**d)** İş parçasının kesilmesi sona ererken aniden koparak elin yaralanmaması için, sona doğru uygulanan baskı azaltılmalıdır.

#### **Çekiç İle Çalışma**

**a)** Çekiç kullanırken eller yağlı veya terli olmamalıdır,

**b)** Kullanım öncesi, sapın **gevşek veya kırık** olup olmadığı sürekli olarak kontrol edilir,

**c)** Kullanımda çekiç sapını çekice yakın tutmak doğru değildir,

**d)** Sert bir çekiçle, sertleştirilmiş parçaların ince kenarları çekiçlenmez (iş parçası veya çekiçten kopan parçalar tehlikeli olabilir)

#### **Keski ile Çalışma**

**a)** Keski kullanılmadan önce keskinliği kontrol edilir, gerekirse bilenir,

**b)** Keski kullanırken koruyucu gözlük takılmalıdır,

**c)** Keski sertleştirilmiş çelik parçaları üzerinde kullanılmamalıdır,

**d)** Çekiç ile keski kullanırken, keskinin başında çapak bırakılmaz,

**e)** Talaş bir kimseye doğru fırlayacak yönde çıkarılmaz.

#### **Markalama Aletleri ile Çalışma**

**a)** Pergel gibi sivri uçlu aletler cepte taşınmaz, uygun taşıma kaplarında yüksekte dökülmeye karşı tedbir alınmış olarak taşınır,

**b)** Keskin olan aletlerin kullanılması, kör olanlara oranla daha emniyetlidir.

**c)** Markalamada ele vurma tehlikesi var ise uygun bir tutucudan (pense, maşa vb.) yararlanılmalıdır.